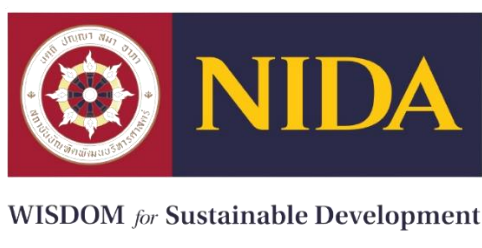

วารสารกฎหมายนิติพัฒน์ นิด้า
ปีที่ 13 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2567
คณะนิติศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

NITIPAT NIDA Law Journal
Volume 13 No. 2 July – December 2024
Graduate School of Law
National Institute of Development Administration

วารสารกฎหมายนิติพัฒน์ นิต้า
ปีที่ 13 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2567

บรรณาธิการ

อาจารย์ ดร. อัญธิกา ณ พิบูลย์

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

รองบรรณาธิการ

ประภัตรา ปักกัตตัง

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ ดร.ศักดา ธนิตกุล

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศาสตราจารย์ ดร.บรรเจิด สิงคะเนติ

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

รองศาสตราจารย์นเรศร์ เกษะประกร

มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

ศาสตราจารย์ ดร.พินัย ณ นคร

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ศาสตราจารย์ ดร.สราวุธ ปิตียาศักดิ์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

รองศาสตราจารย์ ดร.ภูมิ โชคเหมาะ

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

รองศาสตราจารย์ ดร.สุปรียา แก้วละเอียด

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสถียรภาพ นาหลวง

มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วริยา ล้ำเลิศ

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ผู้อำนวยการโครงการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนัทเทพ เขียรประสิทธิ์

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

กองจัดการ

รองศาสตราจารย์ ดร.อมรรัตน์ กุลสุจริต

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีทัต ขวัญจินดา

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

อาจารย์ ดร.ฉานธิ์ สันตะพันธุ์

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ผู้ประสานงานวารสาร

เชมจิรา คณนาธรรม

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

NITIPAT NIDA Law Journal (Peer-reviewed Journal)

Volume 13 No. 2 July – December 2024

วัตถุประสงค์และขอบเขตการดำเนินงานของวารสาร

วารสารกฎหมายนิติพัฒน์ นิด้า (NITIPAT NIDA Law Journal) จัดทำโดยคณะนิติศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เป็นวารสารที่ตีพิมพ์ปีละ 2 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1: มกราคม - มิถุนายน และฉบับที่ 2: กรกฎาคม - ธันวาคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการสนับสนุนนักศึกษา อาจารย์ ข้าราชการ และนักวิชาการทั่วไป ในการนำเสนอและเผยแพร่ผลงานวิชาการทางด้านนิติศาสตร์ รวมถึงศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎหมายกับการพัฒนา สังคมวิทยากฎหมาย นิติเศรษฐศาสตร์ และนิติปรัชญา เป็นต้น

ประเภทของผลงานวิชาการที่จะได้รับการตีพิมพ์ คือ บทความวิชาการ บทความวิจัย ปกิณกะกฎหมาย และแนะนำหนังสือ โดยบทความวิชาการและบทความวิจัย จะได้รับการประเมินจากกองบรรณาธิการและผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อย 3 ท่านที่ตรงตามสาขาวิชา โดยเป็นการประเมินแบบลับในลักษณะ double-blinded ซึ่งบทความต้องไม่เคยได้รับการตีพิมพ์ที่ใดมาก่อน การเผยแพร่วารสารกฎหมายนิติพัฒน์ นิด้า มี 2 รูปแบบ กล่าวคือ เผยแพร่ในรูปแบบตัวเล่ม ซึ่งสามารถเข้าถึงได้ที่ห้องสมุด คณะนิติศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ หรือสั่งซื้อได้ที่ โครงการวารสารวิชาการ คณะนิติศาสตร์ “นิติพัฒน์ นิด้า” และเผยแพร่ในรูปแบบออนไลน์ ซึ่งสามารถเข้าถึงได้ที่เว็บไซต์ของ Thai Journal Online (ThaiJo)

เจ้าของ:	คณะนิติศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
สถานที่ติดต่อ:	อาคารบุญชนะ อตถการ ชั้น 5 เลขที่ 148 ถนนเสรีไทย แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240
โทรศัพท์:	0 2727 3662 โทรสาร: 0 2374 4731
E-mail:	nitipat_lawjournal@nida.ac.th

บทความหรือข้อความคิดเห็นใด ๆ ที่ปรากฏในวารสารกฎหมายนิติพัฒน์ นิด้า เป็นวรรณกรรมและความรับผิดชอบของผู้เขียนแต่ละท่านโดยเฉพาะ คณะนิติศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์และกองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยหรือร่วมรับผิดชอบใด ๆ

ออกแบบและพิมพ์ที่

บริษัท จรัสสินทวงศ์การพิมพ์ จำกัด เลขที่ 219,221,223,225,227,229,231,233

แขวงบางแคเหนือ เขตบางแค กรุงเทพฯ 10160

โทรศัพท์ 0 2809 2281-3 โทรสาร 0 2809 2284

<https://www.fastbooks.com> E-mail: info@fast-books.com

ราคาจำหน่ายเล่มละ 150 บาท

บทบรรณาธิการ

วารสารกฎหมายนิติพัฒน์ ปีที่ 13 ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคมถึงธันวาคม ปี 2567 ได้รวบรวมบทความวิจัยและบทความวิชาการทางกฎหมายในหลากหลายสาขาจำนวน 5 บทความ ดังต่อไปนี้

บทความแรก ชื่อว่า “การทบทวนกฎหมายว่าด้วยการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ในต่างประเทศ และข้อเสนอสำหรับการร่างกฎหมายของประเทศไทย” โดย ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.วรรณชัย บุญบำรุง อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ และทีมวิจัย บทความนี้เป็นบทความวิจัย ผู้เขียนนำเสนอปัญหาความไม่ครอบคลุมของกฎหมายในส่วนของการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ ซึ่งส่งผลให้เกิดความสูญเสียของทรัพยากรที่ควรถูกนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ โดยผู้เขียนเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวภายใต้แนวคิดของต่างประเทศในการจัดการขยะอย่างยั่งยืนซึ่งตั้งอยู่บนหลักการสำคัญด้านสิ่งแวดล้อม 3 ประการ ได้แก่ ลำดับขั้นของการจัดการขยะ (Waste Hierarchy) เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy: CE) และความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต (Extended Producer Responsibility: EPR) โดยนำเสนอร่างพระราชบัญญัติการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน พ.ศ. เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการออกแบบ ผลิต จำหน่าย และใช้บรรจุภัณฑ์ในประเทศไทยให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

บทความที่สอง ชื่อว่า “ปัญญาประดิษฐ์และผู้สร้างสรรค์ภายใต้กฎหมายลิขสิทธิ์” โดย ดร. กิตสุรณ สังขสุวรรณ บทความนี้เป็นบทความวิจัย ผู้เขียนนำเสนอปัญหาทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับปัญญาประดิษฐ์และกฎหมายลิขสิทธิ์ โดยนำเสนอบทวิเคราะห์ในประเด็นที่ว่าปัญญาประดิษฐ์เป็นผู้สร้างสรรค์ภายใต้กฎหมายลิขสิทธิ์หรือไม่ งานที่ถูกสร้างสรรค์ขึ้นโดยปัญญาประดิษฐ์จะถือเป็นงานอันมีลิขสิทธิ์หรือไม่ ซึ่งจากการศึกษาวิจัย ผู้เขียนพบว่าปัญญาประดิษฐ์ไม่สามารถเป็นผู้สร้างสรรค์ในประเทศสหรัฐอเมริกาและออสเตรเลีย แต่ปัญญาประดิษฐ์อาจเป็นผู้สร้างสรรค์ในประเทศอังกฤษ ในท้ายที่สุด ผู้เขียนได้ให้ความเห็นไว้ว่า ปัญญาประดิษฐ์ไม่ควรถือเป็นผู้สร้างสรรค์ภายใต้กฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศไทย

บทความที่สาม ชื่อว่า “การคุ้มครองผู้บริโภคในด้านฉลากอาหารที่ผลิตมาจากพืชที่ถูกปรับปรุงพันธุ์ด้วยเทคนิคดัดแปลงพืชทางพันธุศาสตร์ใหม่ (NGTs)” โดยคุณเทพรัตน์ พานิชยิ่ง คุณสุธาธิพย์ พิบูลย์ คุณธนภฤต หวานฉ่ำ และคุณเบญจพร เดชธูราทัศน์ บทความนี้เป็นบทความวิชาการ ผู้เขียนนำเสนอประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการไม่มีกฎหมายเฉพาะที่ควบคุมและกำกับดูแลพืช NGTs (GMOs/GED) ที่ได้รับการปรับแต่งจีโนม (GED) ในประเภท NGT-1 และ NGT-2 ผู้เขียนศึกษาเปรียบเทียบหลักการและกรอบทางกฎหมายของสหภาพยุโรปและประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภคในด้านฉลากอาหาร อาหารปลอดภัยและการแสดงฉลาก จากนั้นจึงได้เสนอแนะแนวทางให้คณะกรรมการว่าด้วยฉลากควรจัดให้พืช NGTs ทั้งที่นำเข้าจากต่างประเทศและที่ผลิตภายในประเทศอยู่ในรายการสินค้าควบคุมฉลากทั้งหมด และสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาควรกำหนดให้อาหาร NGTs ทั้งที่นำเข้าจากต่างประเทศและที่ผลิตภายในประเทศต้องแสดงฉลากทั้งหมด และควรปรับลดอัตราการปนเปื้อนลงให้เท่ากับอัตรามาตรฐานตามหลักเกณฑ์ของสหภาพยุโรป

บทความที่สี่ ชื่อว่า “ปัญหาการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญาจากการใช้สัญญาอัจฉริยะบนระบบบล็อกเชน” โดยคุณอิศพร ศิริวงษา และคุณอัศววิทย์ ภิงคารวัฒน์ บทความนี้เป็นบทความวิชาการ ผู้เขียนนำเสนอประเด็นปัญหาเกี่ยวกับความไม่เป็นธรรมของสัญญาอัจฉริยะที่เกิดขึ้นในบริบทของเทคโนโลยีบล็อกเชน โดยผู้เขียน

วิเคราะห์ว่าความซับซ้อนของเทคโนโลยีในการเข้ารหัสข้อความอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้บริโภคที่ไม่มีความรู้ ไม่สามารถเข้าถึงและตรวจสอบรายละเอียดของข้อสัญญาได้ ผู้เขียนจึงเสนอแนะให้ภาครัฐกำหนดมาตรการในการ ให้ความคุ้มครองผู้บริโภคเมื่อมีการนำสัญญาอัจฉริยะไปใช้ในการประกอบธุรกิจขายสินค้าหรือให้บริการ เช่น ให้คณะกรรมการว่าด้วยสัญญาใช้อำนาจตามมาตรา 35 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 กำหนดให้การประกอบธุรกิจขายสินค้าหรือให้บริการที่ทำเป็นสัญญาอัจฉริยะนั้นเป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญาได้

บทความที่ห้า บทความสุดท้าย ชื่อว่า “100 ปี กฎมณเฑียรบาลว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช 2467” โดยคุณไชยพัฒน์ ธรรมชุตินันท์ นิติกรปฏิบัติการ กองนิติการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ บทความนี้เป็นบทความวิชาการ ผู้เขียนนำเสนอปัญหาเกี่ยวกับบทบัญญัติของกฎมณเฑียรบาลว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช 2467 ที่มีความไม่สอดคล้องกับระบอบการปกครองในปัจจุบันซึ่งเป็นระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน โดยผู้เขียนวิเคราะห์ ว่า กฎมณเฑียรบาลว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช 2467 บังคับใช้มานานกว่า 100 ปี โดยไม่มีการ แก้ไขเพิ่มเติมแต่ประการใด จึงทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการตีความบทบัญญัติต่าง ๆ ผู้เขียน จึงเสนอแนะให้มีการแก้ไขให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทยในปัจจุบัน เช่น การใช้ถ้อยคำให้สอดคล้องกับ กฎหมายต่าง ๆ เช่น กฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กฎหมายอาญา

กองบรรณาธิการกฎหมายนิติพัฒน์ นิด้า ยังคงมุ่งมั่นในการดำเนินภารกิจสำคัญของคณะนิติศาสตร์ใน การเผยแพร่องค์ความรู้ทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับใช้องค์ความรู้ด้านกฎหมายเพื่อพัฒนาสังคม รวมทั้งพัฒนาคุณภาพงานวารสารกฎหมายไทย กองบรรณาธิการวารสารขอขอบคุณทุกท่านที่ให้การสนับสนุน การทำงานของวารสารและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผู้อ่านจะติดตามและให้การสนับสนุนวารสารในฉบับต่อไป

บรรณาธิการวารสาร

สารบัญ

วารสารกฎหมายนิติพัฒน์ ปีที่ 13 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2567

บทความ	หน้า
● การทบทวนกฎหมายว่าด้วยการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ในต่างประเทศ และข้อเสนอสำหรับการยกร่างกฎหมายของประเทศไทย Comparative Analysis of Legal Frameworks for Packaging Waste Management in Selected Countries and Legislative Recommendations for Thailand ปเนต มโนมัยวิบูลย์, วรรณชัย บุญบำรุง, ชูเกียรติ น้อยฉิม, อริศรา เหล็กคำ, สุจิตรา วาสนาดำรงดี, วิรงรอง ทองดีสุนทร, ภัทรพล ตูลารักษ์, Liu Yu, บวรสวรรค์ ประจวบกลาง, กฤตย ชาติาบดีรินทร์ และพรณภัส สุวลักษณ์	1
● ปัญญาประดิษฐ์และผู้สร้างสรรค์ภายใต้กฎหมายลิขสิทธิ์ Artificial Intelligence and Authors under Copyright Law กิตติสุรณ สังขสุวรรณ	29
● การคุ้มครองผู้บริโภคในด้านฉลากอาหารที่ผลิตมาจากพืชที่ถูกปรับปรุงพันธุ์ด้วย เทคนิคดัดแปลงพืชทางพันธุศาสตร์ใหม่ (NGTs) Consumer Protection in Labeling of Foods Produced from Plants Genetically Modified by The New Genomic Techniques (NGTs) เทพรัตน์ พานิชย์, สุชาติพิทย์ พิบูลย์, ธนกฤต หวานฉ่ำ และเบญจพร เดชธูราทัศน์	53
● ปัญหาการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญาจากการใช้สัญญาอัจฉริยะบนระบบบล็อกเชน The Issue of Consumer Protection in relation to Contracts from the Use of Smart Contracts on Blockchain Systems อิศวพร ศิริวงษา และอัศววิทย์ ภิงคารวัฒน์	76
● 100 ปี กฎมณเฑียรบาลว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช 2467 100 Year of The Palace Law of Succession, B.E. 2467 ไชยพัฒน์ ธรรมชุตินันท์	94
คำแนะนำในการส่งบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารกฎหมายนิติพัฒน์ ปีที่	117
ประกาศจริยธรรมวารสารกฎหมายนิติพัฒน์ ปีที่	122